

11207
42573

~~24/9~~
~~1943~~

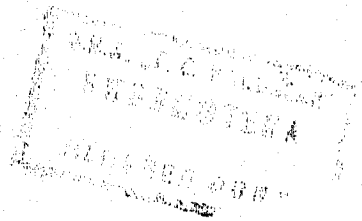
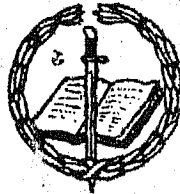
ВОЕННА БИБЛИОТЕКА

В. ЧОКОЙЕВ
КАПИТАН ОТ ИНЖ. ВОЙСКИ

№ 6

ПОЛСКА ФОРТИФИКАЦИЯ

(ОПИТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪЗ ОСНОВА ДАНИТЕ ОТ
ОБЩО-ЕВРОПЕЙСКАТА ВОЙНА И ПСИХОЛОГИЧНИТЕ
ЗАКОНИ НА ВОЙНАТА И БОЯ).

ПРЕДГОВОР

След дълги колебания, реших се да предложа на благосклонното внимание на читателя настоящия си труд. Той не претендира да бъде съвършен: неговите недостатъци и непълноти се ясно виждат. А заключенията, колкото категорични и да сж, не трябва да се смятат, абсолютни истини. Студията не е нищо друго, освен един *опит за изследване* проблемите на полската фортификация. Опит, който има в основите си, между другите норми, психологичните закони на войната и боя.

Идеята да се разглежда полската фортификация от психична гледна точка е нова. А в българската военна литература тя е липсвала и до ден-днешен. Ясно е тогава, какви големи трудности трябаше да преодолее при своето изследване. Признавам, че не навред с успех сжм превзюмнал срещнатите мъжи. Толкова повече, че живеем и работим в един момент, когато „преоценката на ценностите“ не е приключена, а в някой области не е дори и почвана.

Бих бил горд затова, ако моята книга бжде в състояние да убеди читателя, че *между полската фортификация и моралните закони на войната има непоколебима зависимост, и че безполезна е оная фортификационна форма, която не е подчинена на тия закони*. Еднаж тая основна мисъл на книжката ми бжде възприета в своята пълнота, аз считам, че сжм достигнал целите си.

На край дължа да заява своята дълбока признателност на всички ония, които сжс своето съчувствие, одобрение и насърчаване ми дадоха смелостта да издам своя труд.

Особена благодарност поднасям Господину подполковник Драганову, чиито съвети и упътвания имаха твърде голяма стойност за мен.

София, 12 август 1912 год.

Капитан: Чоколев.

Встъпителна бележка

Мой дълг е спрямо истината и читателя да заявя тук — на първо и особено място — следното:

1. Основната идея на предлаганата студия: да се разглеждат фортификационните форми и условия от гледището на психологичните закони на боя — принадлежи на професорът от Николаевските Инженерни Академия и училище, и мой учител, военния инженер е полковник Полянски. В своето критическо изследване: „Психологически елементи въ области фортификации“, излязло в 1912 год. и получило Михайловската премия от конференцията на Николаевската Инженерна Академия, за пръв път в руската военна литература се поставя въпроса: до колко установените в теорията форми удовлетворяват бойните психологични изследвания.

В предлаганата студия аз широко съм използвал труда на уважаемия професор, най-вече за глава III и отчасти за глави I и IV. Естествено, повечето мои крайни изводи съществено се разнят от ония, що полковник Полянски установява, било по форма, било по идея. По простата причина, че тактиката, средствата за поражение и движение, и методите на самата фортификация в 1921 г. се значително отличават от тия в 1912 г.

2. От началото до края моят труд е поставен на основите: моралните елементи в боя и реакциите им върху войските. За материалните фактори (в най-широка смисъл на думата) не се споменава почти нищо. Това премълчаване е едно съзнателно и преднамерено ограничение. Аз не пиша учебник по полската фортификация. Моята цел е друга: да дам на всички ония, които съ изучили вече военно-инженерното изкуство по методите, приети в нашата войска, една нова гледна точка и съзнателно отношение към него. Затова, повърхностно ще бъда онова заключение от мислите, изложени в книгата, което ще поиска моралните фактори на боя да постави, като едничка основа за установяване на фортификационните форми. Най-малко аз мога да

отрека огромното значение на материалните елементи в боя и войната. Следователно, далеч съм от възможността да ги игнорирам. Просто — аз предполагам, че читателя с тях е достатъчно запознат, възприема ги в пълната им ширина и дълбочина и — като продължение — му откривам нови страници в книгата за военното дело.

София, 12 август 1921 год.

Капитан Чокојев

I

Схематично изследване историята на полската фортификация.

Изучването на историята осветява пътя на бъдещето, като предпазва от грешките на миналото.

Историята на фортификацията е особено поучителна. Едно нейно конспективно изложение ще бъде от голяма полза и значение за настоящия труд.

Във времената на най-старите народи (Асирия, Вавилон, Египет, Китай, Индия и др.) фортификацията се е използвала изключително в крепостната война. И „отбраната винаги е превъзходствувала атаката“.¹⁾

В епохата на класическата древност (Гърция, Македония, Картаген, Рим), фортификацията продължава да бъде от „дълговременен характер“ (по сегашната терминология). Укрепените полски лагери не са играли друга роля, освен да предпазят спрялите се войски от ненадейно нападение. Целта на тия лагери е била *пасивната* отбрана. За това именно те са се строили по принципите на крепостните съоръжения: затвореност на полигона; непрекъснатата преграда на щурма и т. н. Решителните сражения са се давали винаги на открито и равно поле (особено характерни случаи за епохата: Анибал при Требия в 218 год. до Р. Хр. и Цезар при Фарсала в 48 год. сл. Р. Хр.).

В периода на упадък на Римската и Византийската империи, фортификацията получава мощно развитие. Тук вече тя се пренася от областта на крепостната война в полската такава. Причините за този напредък на военно-инженерното изкуство трябва да се търсят в тактиката и стратегията на епохата от една страна, и в низката морална стойност на тогавашните армии — от друга.

Пехотата — лишена от военни добродетели, превърнала се във вспомогателен към конницата, род войска, се крие зад непрекъснати землени насипи. От там тя хвърля

¹⁾ Михневич. История военного искусства, стр. 18.

Съдържание.

	Стр.
Предговор	3
Встъпителна бележка	5
Глава I. Схематично изследване историята на полската фортификация	7
Глава II. Общо-Европейската война и нейното влияние върху полската фортификация	17
Глава III. Психологични закони на войната и боя	27
Глава IV. Машини за поражение и движение	36
Глава V. Тактически норми (укрепени позиции)	53
Глава VI. Фортификационни форми (окопи, изкуствени препятствия, блиндажни постройки)	65
Глава VII. Фортификационни форми и условия (опорни групи, маскировка, успех в работата)	83
Приложение I. Укрепени позиции	99
Приложение II. Опорни групи	115
Заклучение	133
